

5/2017

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
MAJ – VELIKI TRAVEN

Vidra – *Lutra lutra*

Foto: M. Migos

ZARADI SEČNJE BO IZUMRLA DIVJAD NA LJUBLJANSKEM BARJU

SLOVENSKE NOVICE, 10. 3. 2017 (Jaroslav Jankovič) – Kmetijsko ministrstvo je leta 2015 kmetom in lovcem na območju Ljubljanskega barja poslalo odločbo o poseku oziroma čiščenju zaraščenih površin. Lastniki morajo razraščene mejice, remize in grmičaste združbe na svojih parcelah očistiti tako, da bodo ohranili namen kmetijske površine. Če se je zarasel travnik, ga je treba ohraniti. Lovci LD Škofljica se držijo za glavo, poudarjajo, da je čiščenje preveč. Med drugim opazajo, da mala divjad vidno izginja iz svojega zgodovinskega okolja. Samo lani so našli 49 glav povožene srnjadi in kopico druge male divjadi, leta 2014 so našli celo dve mrtvi vidri, kar kaže na pestrost okolja. »Eno je ugonobila in sesekala traktor-ska kosilnica,« je povedal Alojz Intihar, gospodar LD Škofljica, in predložil fotografijo porezane živali. Živali se enostavno nimajo kam skriti, kar ugotavljajo tudi v LD Brezovica, kjer lovci zaradi sekanja na Barju prav tako bijejo plat zvona in se bojijo za usodo druge male divjadi. O tem in posledicah sekanja na Barju za divjad so **Slovenske novice** pisale tudi **27. marca 2017** v obširnem članku

izpod peresa **Tomice Šuljiča** z naslovom **Ljubljansko barje posekali, živali bežijo**.

»ZARADI TERANA NAJ SE VAM NE ZAMEGLI TAKO, DA BI POZABILI NA GOZDOVE«

DNEVNIK, 20. 3. 2017 (Tatjana Pihlar). – Kmetijski minister Dejan Židan se je zadnje mesece bolj ali manj ukvarjal le z obrambo terana pred Hrvati. »Prav je, da se zavzemamo tudi za teran, toda dejstvo je, da ta predstavlja le odstotek slovenskih vin, pod gozdovi pa je 60 odstotkov površine države, a je na prvem mestu ministrovih aktivnosti kljub temu teran,« se čudi ugleden gozdar Janez Črnač, ki je ministru Židanu poslal v branje osnutek etičnega gozdarskega kodeksa. »Razmere v slovenskem gozdarstvu in gozdovih so zelo kritične, odnos politike do gozdarstva pa je, milo rečeno, nenavaden. Zato naj bi bil kodeks v pomoč gozdarjem pri pravilnem in strokovnem odločanju na vseh ravneh,« nam je razloge za pripravo gozdarskega etičnega kodeksa pojasnil Črnač. Občni zbor zveze naj bi gozdarski etični kodeks sprejel maja, vendar Črnač ni pretirano optimističen. Medtem ko so se starejši gozdarji in tisti, ki niso več v državnih službah, na kodeks odzvali zelo pozitivno, so njegovi pripravjalci

pri gozdarjih, zaposlenih v državnih institucijah, naleteli na popoln molk in apatijo. »Ljudi je strah, bojijo se za službe, gozdarski inštitut in fakulteto politika po moje drži na kratko tudi z denarjem za različne programe. Edina rešitev je, da sprejemanje kodeksa pelje Zveza gozdarskih društev,« ocenjuje Črnač. Kodeks med drugim predvideva vzpostavitev razvojnega sklada za odpravo posledic naravnih ujm in varstvo gozdov pred škodljivci. V sklad bi denar prispevali vsi lastniki (država, Cerkev in zasebniki), in sicer od kubičnega metra prodanega lesa. V osnutku gozdarskega etičnega kodeksa tudi piše, da je treba določiti prometni režim v gozdovih ne glede na njihovo lastništvo. »Zdaj je zmeda. Pred desetletji smo imeli na Kočevskem mirne cone. Brlogi medvedov in območja, kjer v obdobju kotitve in mladičev potrebujejo mir, ter območja, kjer jelenjad poleg mladiče, so bili mirne cone oziroma ekološke celice, kjer ni bilo prometa. Celotno sečnja v teh mirnih conah je bila prilagojena ciklu v živalskem svetu. Zdaj je vse to pozabljeno, ljudje s štirikolesniki, gorskimi kolesi in motorji divjajo povsod,« je zgrožen Janez Črnač. Etični kodeks, če bo sprejet v predlagani obliki, naj bi bil tudi podlaga za sprejemanje novele zakona o gozdovih. Pripravljavci pričakujejo, da bodo imeli takrat zasebni lastniki gozdov (okoli 460.000 jih je) velik vpliv na stališča in odločitve političnih strank.

Zagovarjali bodo načelo, da je zasebna lastnina sveta. V predlaganem kodeksu zato med drugim piše, da so divjad in vse druge prostoživeče divje živali v lasti države, koncesija za lov pa pripada lovski organizaciji. Kodeks tudi navaja, da lahko gobe, gozdne sadeže in zdravilna zelišča v vseh gozdovih nabira vsak državljan, seveda v skladu s predpisanimi količinami.

ALI BO REKREACIJA V GOZDU PONOČI PREPOVEDANA?

MC RTV SLO, 22. 3. 2017 (Erika Pečnik Ladika) – Raziskovalci Zavoda za gozdove so več mesecev zapored ne-prestano spremljali, kaj počnejo ljudje v gozdu ponoči. Ugotovili so, da se med eno in peto zjutraj zelo pogosto vozijo z motorji in motornimi sanmi. »To je ne samo nenavadno, ampak tudi neprimer-no za gozd in njegove prebivalce. In povsem jasno je, da to povzroča veliko vznemirjenje pri divjadi,« je povedal direktor Zavoda za gozdove Damjan Oražem. Veliko je tudi tekačev, ki motijo živali s svetilkami. Zato podpirajo predlog, da bi gibanje v gozdu ponoči omejili na eno uro pred sončnim vzhodom in uro po zahodu. Lovci se že dolgo zavzemajo za omejitve vstopa v gozd. »Ta predlog, da se na neki način omeji dostop v nočnem času, ko divjad izsto-

pa, ko se pase, ko potrebuje mir, mislim, da je zelo pameten,« je povedal predsednik Lovske zveze Lado Bradač. Predlog so podali udeleženci javnih posvetov, ki jih je organiziralo Ministrstvo za kmetijstvo na temo sobivanja divjadi in človeka. A prepoved bi bilo treba vpisati v zakon. Na Odboru za kmetijstvo bodo o predlogu razpravljali prihodnji mesec, na ministrstvu pa nad predlogom niso navdušeni: »Verjetno je neki prekomerni hrup ob urah počitka res preveč. Da bi pa zdaj kar omejili hojo in gibanje skozi gozdove ponoči, bi bilo po mojem mnenju pretirano,« meni državni sekretar Marjan Podgoršek. Pobudniki predloga opozarjajo predvsem na zaščito gozda – jelenjad namreč zaradi vznemirjanja uničuje mlado dreve.

USTAVNO SODIŠČE NE BO OBRAVNAVALO ODVZEMA VOLKA IN MEDVEDA

STA in DEMOKRACIJA, 24. 3. 2017 (K. K.) – Ustavno sodišče je zavrglo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti vladnega odloka o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda in volka iz narave za leto 2017, ki sta jo vložili dve nevladni organizaciji. Sodišče je v obrazložitvi zapisalo, da organizaciji med drugim

ne izkazuje pravnega interesa. Pobudnika za začetek postopka sta Društvo za ohranjanje naravne dediščine in Pravno-informacijski center nevladnih organizacij. Izpodbijala sta tudi odlok, ki določa obseg in pogoje selektivnega in omejenega odvzema osebkov živalskih vrst rjavega medveda in volka iz narave, pogoje njihovega izjemnega odstrela za leto 2017, način določitve obsega odvzema, spremljanje odvzema in vodenje evidenc o odvzemu osebkov obeh navedenih živalskih vrst iz narave. Vendar ustavno sodišče navaja, da je iz navedb v pobudi razvidno, da pobudnika nasprotujeta le določbam odloka, ki se nanašajo na ukrep odvzema osebkov živalske vrste volka iz narave, in prilogi 2, ki je sestavni del odloka. Zato je sodišče štelo, da pobudnika odlok izpodbijata le v tem obsegu. Slednje je ustavno sodišče zavrglo že leta 2014, je razvidno iz obrazložitve sodišča. Odlok o letošnjem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda in volka iz narave je Vlada sprejela 19. januarja. V njem je predvidela odvzem desetih volkov in 113 medvedov. Število volkov za odstrel vsako leto določi Ministrstvo za okolje in prostor, obe nevladni organizaciji pa opozarjata, da se pri tem ne spoštuje Habitatne direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, ki z določenimi izjemami prepoveduje ubijanje

zavarovanih živali, med katerimi je tudi volk.

KMETJE ZA ODSTREL, LOVCI IN STROKA PROTI

VEČER, 25. 3. 2017 (Andreja Kutin Lednik) – Odločitvi, naj bi v slovenskih gozdovih odstrelili ponekod za petino, ponekod pa tudi za četrtno več parkljarjev (jelenjadi in srnjadi) kot prejšnja leta, so se ob predstavitvah letnih načrtov za lovskoupravljavska območja uprli lovci. Direktor zavoda za gozdove (ZGS) Damjan Oražem je izdal sporni sklep, v katerem vodstvo Zavoda za gozdove zaukazuje območnim enotam, naj predlagajo povečanje odstrela jelenjadi in srnjadi na svojih območjih. Največje povečanje odstrela ZGS predlaga za Kočevsko-belokranjsko območje, in sicer: »Odvzem jelenjadi naj se poveča za najmanj 25 odstotkov odvzema iz leta 2016.« To pomeni, da bi morali tamkajšnji lovci odstreliti kar tisoč jelenjadi (predvsem košut v rodni dobi) več kot lani, kar po mnenju lovcev ni vzdržno. Tolikšnemu odstrelu nasprotujejo tudi znanstveniki z Biotehniške fakultete, saj bi takšno povečanje odstrela vplivalo tudi na zveri, ki so pri nas zavarovane, torej na volka in risa. V zadnjih petih letih se je znesek škode zaradi divjadi, ki jo prijavljajo kmetje in lastniki

gozdov, prepolovil. Še več, za takšen sklep dejansko ni pravnih podlag, meni tudi odvetnik, nekdanji predsednik Lovske zveze Slovenije Bogdan Mahne: »Kot lovec in pravnik lahko povem, da iz sklepa ni razvidna prav nobena pravna podlaga, na podlagi katere bi imel direktor zavoda pravna pooblastila, da tako korenito poseže v določanje višine odstrela parkljarjev v letu 2017.« Ker je večji del območij tudi zavarovan z Naturo 2000, so o mnenju povprašali še Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN). A so povedali, da sodelujejo le pri snovanju načrtov za lovskoupravljavska območja za vso Slovenijo, ki se pripravljajo za desetletno obdobje. Območij je petnajst, Zavod RSVN pa zanje poda naravovarstvene smernice. Pri letnih načrtih se zavod ne vključuje v postopke, ker pa ta območja upravljajo gozdarji, morajo slediti smernicam Nature 2000. Praktično to pomeni, da (skoraj) nihče ne more vplivati na odločitve vodstva ZGS. So pa Oražmov sklep podprli kmetje in lastniki gozdov, in sicer z enakimi argumenti o škodi v gozdu, kot jih navaja ZGS. Še več, po mnenju Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je jelenjad postala moteča ne le za gozd, temveč celo za ljudi. O tej problematiki je **30. 3. 2017** poročalo tudi **Delo** v članku z naslovom **Lovci proti povišanemu odstrelu jelenjadi** izpod peresa **Simone Fajfar**.

Foto: J. Pop

Ni prostora za divje živali

Letni lovskoupravljavski načrti za leto 2017 so pripravljene, le še potrditi jih je treba. Samo še nekaj dni preostane; kot da ne bi že leta naprej vedeli, kdaj se pripravljajo in sprejemajo načrti, je vedno dirka ves marec. Osnutek načrta določi strokovni svet območnih enot Zavoda za gozdove, po javni predstavitvi osnutka (v 14 dneh po vseh lovskoupravljavskih območjih) taisti strokovni svet določi predlog, nato pa na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlog sprejmejo. Namenoma izpisujem vse kratice, kajti načrti morajo biti pred tem **javno razgrnjeni**, kar pomeni, da ima o načrtovanem odstrelu pravico (in dolžnost) odločati javnost, seveda zainteresirana, ki pa ni nujno domača s stotinami kratic, ki si jih nenehno izmišljuje in jih spreminja kmetijsko-gozdarska zakonodaja (da, berete v pravilnem vrstnem redu, kmetijstvo najprej!). Tako smo hočeš nočeš dobili LUO-je, OZUL-e in podobne nesrečne, večinoma nepotrebne reči, s katerimi javnost ne ve, kaj početi (večkrat tudi stroka ne), očitno pa je, da so namenjene manipulaciji in »lovu v megli«. Tako se lahko kmetijsko-gozdarski lobi igra boga, ne da bi priklical nadse oblake naravovarstvene zakonodaje in organov.

Kdo vse je **javnost**, ki bi morala dobiti jasen vpogled v načrtno pobijanje živali, ki so naše narodno bogastvo, je pravzaprav znano, vendar ne tudi upoštevano. Aarhuška konvencija¹ je za nekatere odgovorne predstavnike kmetijsko-gozdarskega lobija še vedno neznanca, saj na pred-

¹ Aarhuška konvencija je konvencija o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti pri odločanju in dostopu do varstva pravic v okoljskih zadevah, ki jo je Slovenija podpisala 18. 6. 1998 skupaj s 35 državami in EU.

stavitve vabijo vse mogoče organizacije, ki z lovstvom nimajo nič skupnega in se predstavljajo ne udeležujejo (tako se vnaprej znebijo nergačev, ki ne bi bili zadovoljni s predlogom odstrela), tistih z delovanjem v javnem interesu, ki bi morale biti obveščene, pa ne vabijo. Lovci, to je armada 23.000 oboroženih vernikov/izvrševalcev ukazov božje besede, pa nemočno čakajo. Res nekateri med njimi uživajo v neposrednem dejanju lova in prav na te cilja božja beseda.

Toda lovstvo je vse kaj več kot streljanje. Vsaj moralo bi biti tako. Prepričana sem, da zelo kmalu tudi bo, kajti mera pobitih živali je polna. Tudi lovska organizacija, stara kot je in nekdanji zgled za vso Evropo, je namreč nevladna, prostovoljska in ljubiteljska. Lovci so doslej jadikovali nad previsoko postavljenim načrtom odstrela, ki ga iz različnih razlogov niso mogli uresničiti. Vendar so se večinoma potrudili in izpolnili »plane«. Do letos jim še ni prišlo na misel, da bi lahko rekli NE, tega nočemo! NE, ker ne bomo v prostem času in za svoj denar streljali vsega, kar nam pride na pot. NE, ker nismo programirani morilci! NE, ker ne bomo stregli kme-

tijško-gozdarskemu lobiju, ki ima v mislih (in načrtih) samo čim večje dobičke in nikakor ne trajnostnega razvoja! Še manj upošteva mnogonamensko vlogo gozda, ki je – ne nazadnje, kot večinoma in če sploh navajajo načrtovalci

Kaj, za božjo voljo, pa so mu kune storile žalega? Ali morda razlikuje belico od zlatice? Ali morda kune ne spravijo vseh glodavcev v žitnih silosih in na domačih skednjih veliko učinkoviteje od mačk? Kjer so kune, je tudi njihov plen ...

– habitatna, torej je naraven življenjski prostor rastlin in živali veliko prej, kot je naša njiva za pridobivanje lesa. Žal je treba ob tem reči kakšno pikro tudi na račun izobraževanja, predvsem na naši Biotehniški fakulteti, kjer gozdarji, agronomi in živinorejci, od koder se večinoma rekrutirajo kadri na ministrstvih, javnih zavodih in drugih organih v njihovi sestavi, bore malo ali nič (in še to aplikativno) ne slišijo o divjih živalih, njihovi ekologiji in naravnih ekosistemih, katerih del so. Ta del znanosti je, razen za redke izjeme, rezerviran za biologe, ki pa jih bomo zaman iskali v procesih odločanja o gospodarjenju z ekosistemi.

Zato smo tu nevladne organizacije za varstvo narave, glas vpijočega v puščavi, glas jelenov, srnjakov, zajcev in kun, ki nič ne vedo, kaj jih čaka, ki jih nihče nič ne vpraša in ki nimajo pravice glasovanja, čeprav gre za njihovo usodo. »Zahtevamo manj parkljarjev na kmetijskih površinah, pa še odstrel vran in kun. To je najmanj.« je pribil predstavnik Kmetijsko-gozdarske zbornice na predstavitvi načrta za Pomursko lovskoupravljavsko območje zadnje dni marca.

Vizija kmetov in kmetijcev je obdelovalna zemlja brez živali – brez vsake živali, da bo razumljivo. Na polju je dobrodošel samo traktor – več, največ traktorjev. Pa ne gre za pridelavo hrane, te imamo dovolj. Gre izključno za **dobiček – in za subvencije**, seveda. Škodljivce na kmetijskih rastlinah pobijejo z biocidi, strupi, zaradi katerih poginejo še tiste preostale vrste, ki bi prsti koristile, da o ptičih ne izgubljam besed. Divjad, od šoje prek jazbeca do jelena in še vse vmes, nima na kmetijskih površinah česa iskati. Ampak tudi v gozdu ne, pravijo gozdarji, saj tam pridobivamo hlode in deske. V gozdu so lahko le gozdar, harvester² in tovornjak. Kje bodo torej živele živali, katerih dom so gozd, gozdni rob, travne jase? Nikjer. **Ni prostora za divje živali**, je ugotavljal že prof. **Grzimek** – ampak za Afriko, ne Evropo. Torej morajo pred strelski vod, ni druge. Tu pa, hvalabogu, nalletimo na oviro, kajti strelski vod je prostovoljski ...

Pa pogledjmo, kaj predvideva letošnji načrt. Nič manj kot 3 do 25 % višji odstrel v primerjavi z minulim letom, ko je bil

² harvester – stroj za strojno sečnjo

tudi visok in višji od predlanskega. V Sloveniji bi tako letos pobili 8.895 jelenov in košut. Za lažjo predstavo: travnik, na katerega bi spravili vse te mogočne živali, bi moral obsegati slaba 2 hektara ali nekaj več od 71 nogometnih igrišč – če bi živali dodobra nagnetli! Absurd tega računa je, da nihče ne ve, koliko bi jih ostalo, kajti načrtovalci ne »operirajo« s številčnostjo zdajšje populacije, ampak odstotke računajo glede na **ocene**. Le-te pa so plod gromozansko strokovnih analiz o poškodovanosti gozdnega drevja, pri čemer ne upoštevajo ne spremenjenih ekoloških in družbenih razmer, ne suš, ne lubadarja, ne žledoloma, tudi ne sprememb kultur na kmetijskih površinah, kaj šele sprememb, ki jih gozdarji sami povzročajo v gozdnem okolju. Vsi naštetni in še številni drugi dejavniki v naravi namreč vplivajo na prehrano rastlinojedih živali. Objedenost pa je, tako trdijo, večja od prejšnjih let in pika. Pri tem celo priznavajo, da je škoda (zanimivo, da škoda nima množine, gozdarji pa jo venomer »množijo«) na poljščinah manj, manj pa je tudi povozov divjadi na cestah. Kaj neki to kaže? Da smo dali ovce čuvati volku?

V Poročilu o stanju objedenosti mladja v Sloveniji (pripravil Zavod za gozdove) beremo: »Podatki kažejo, da so nekatere drevesne vrste bolj, druge pa manj priljubljene pri divjadi. Priljubljene drevesne vrste izkazujejo močnejšo objedenost že pri nizkih gostotah divjadi, nasprotno pa nepriljubljene vrste izkazujejo močnejšo objedenost šele pri višjih gostotah divjadi.« Logika je podobna zajčji iz

ljudske pravljice *Veliki in mali zajec*: veliki zajec je pojedel velik koren, mali pa majhnega. Obravnava divjadi kar počez, kot bi bila ena sama vrsta, kaže na strokovnost študije, od katere je odvisno na tisoče živalskih življenj. Težava je v tem, da ima jelenjad (ena vrsta divjadi) raje »plemenite vrste listavcev« (le kje se je vzela ta kategorija drevja v študiji, ki bi morala nepristransko obravnavati vse vrste?) kot kakšne gospodarsko manj vredne vrste oz. teh zadnjih niti ne popisujejo. Med iglavci pa si najraje privoščijo jelko, seveda, če tam sploh raste. Z drugimi besedami: okus divjadi se je premaknil od iglavcev nekoliko bolj k listavcem, in to »plemenitim«, kar najbolj boli. In če že morajo biti iglavci, potem raje jelka kot kaj drugega. Saj mi tudi raje jemo čokolado kot repne olupke, kajne?

Goričko, ki je tako zavarovano območje (krajinski park) kot območje Natura 2000 pa tudi SPA³ (za ptice), skratka, prepoznano kot izjemno biotsko pestro in krajinsko raznoliko območje, beleži največje povečanje objedenosti gozdnega mladja od leta 2010 do 2014. In vendar je stanje gozdnega mladja po podatkih popisa ugodno. Goričko je del Pomurskega lovskoupravljavskega (ne gojitvenega kot nekdanj!) območja, v katerem so za letos predvideli odvzem 760 jelenjadi. In vendar se število prijavljenih škodnih primerov, ki jih povzroči divjad (na obdelovalnih površinah, ne v gozdu) od leta 2012 do 2016 nikakor ne večja – nasprotno, manj jih je. Čemu lahko pripišemo zmanjšanje? Večjemu razumevanju za živali med lastniki obdelovalne zemlje (zelo težko verjetno), spremenjenim razmeram v kulturni krajini ali v gozdu, manjši številčnosti divjadi, odvratanju divjadi s polj ali še čemu drugemu? O tem lovskoupravljavski načrti molčijo. Pač pa se »odvzem« (zelo lep izraz za streljanje, ki mu prištejemo še izgube na prometnicah in morebiten pogin) srnjadi in še bolj jelenjadi vsako leto večja, pri divjih

prašičih pa precej zmanjšuje, čeprav ta vrsta divjadi povzroči največ škode. Narobe svet? Ne, narobe študija, ki ne upošteva vseh naravnih in človeških dejavnikov, ki vplivajo na živalske populacije.

Načrt odvzema srnjadi (to je odstrel, ki bo zmanjšan za izgube – največ v prometu –, ki so v zadnjih petih letih skupaj šteje le nekaj manj kot 4000 živali) za leto 2017 v pomurskem LUO predvideva 4400 srm, srnjakov in mladičev, kar je 13 % več od povprečja zadnjih petih let.

Pri jelenjadi so izgube, to pomeni trki v prometu, bistveno manjše od odstrela, na leto od 31 do 39 živali. Toda odstrel se vsako leto večja, od 500 živali leta 2012 na 700 primerkov lani, načrt odvzema za letos pa predvideva 760 živali, kar je 21 % več od povprečja zadnjih petih let. Pri tem v načrtu niti z besedo ni omenjena panonska jelenjad, naša edina genetsko domorodna jelenjad, ki je prilagojena razmeram v panonskem svetu, zato so populacije precej uravnovešene. Te živali bi morali posebej varovati, saj politiki neprestano prisegajo na varovanje biotske pestrosti, kar zapovedujeta tudi evropska in domača zakonodaja. Toda biotska pestrost je prikladna fraza iz evropskega slovarja, s katero si gradijo svoj politični portfelj, zelo redki pa jo tudi razumejo in še redkeje za ohranjanje kaj storijo. Zakaj torej tolikšen krvni davek? Razloga sta škoda v kmetijskem prostoru in poškodovanost gozdnega mladja, torej naravna hrana jelenjadi. – Kaj pa naj jedo in kje naj živijo, če jim življenjski prostor zasedata kmetijstvo in gozdarstvo s prevelikimi apetiti in nezmožnostjo dogovarjanja z varstvom narave? Tu pride na vrsto subjekt, ki to varstvo narave predstavlja, to je Zavod za varstvo narave RS, strokovna akademija Ministrstva za okolje in prostor, ki se z drugimi vrstami kot zavarovanimi – in še najraje s tistimi iz seznama Natura 2000 – sploh ne ukvarja. Schindlerjev seznam torej? Če si na seznamu, boš v vsakem primeru rešen, če nisi, boš

ustreljen! Koliko časa bo še moralo preteči, da bo jelenjad, »Edelhirsch«, torej plemeniti jelen (ki malo spominja na plemenite listavce), dočkala to čast? Bo takrat že prepozno? Jeleni so velike živali, s puško jih je v neverjetno kratkem času mogoče pokončati do zadnjega, kar je zgodovina dokazala že večkrat.

Imeli smo zakon, Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (1976). Varstvo je bilo na prvem mestu, lov na zadnjem. Zdaj imamo Zakon o divjadi in lovstvu. Je treba še kaj dodati? Da, upravljanje z divjadjo oz. s populacijami, kajti streljanje je postalo upravljanje. Domišljamo si, da lahko vse na tem svetu upravljamo ljudje. Pa še sebe ne znamo!

Vizija Mednarodne organizacije za varstvo narave, njene Komisije za varstvo vrst (IUCN/SSC) je: »Pravičen svet, ki ceni in ohranja naravo s pozitivnimi dejanji, da bi zmanjšal izgubljanje raznolikosti življenja na Zemlji.« Skrajni čas je, da vse žive vrste združimo v enem ministrstvu, Ministrstvu za naravo, ki naj poskrbi za ustrezno varstvo vseh: nekatere zaupa lovcem, druge poklicnemu varstvu narave, tretje čebelarjem itn. Vendar naj bodo vsi zavezani istim ciljem ohranjanja vrst in njihovega življenjskega okolja – habitatov. Slovenska narava, znana po izjemni pestrosti in lepoti, si to zasluži.

Načrtovalci imajo srečo, da cenjenega strokovnjaka za našo divjad **Antona Simoniča** ni več med nami. Pošteno bi jih slišali in, kolikor se spomnimo njegovih nastopov, ne bi prav nič izbiral besed. Upravičeno. Padlo bo še precej dreves in živali, da se bodo gozdarji, ki smo jim v varstvo zaupali naše gozdove z vsemi živimi bitji v njih, naučili »razmišljati kot gora« (*Thinking Like a Mountain*), kakor je v svojem pretresljivem eseju s tem naslovom zapisal veliki ameriški gozdar in mislec **Aldo Leopold**.

Marjana Hönigsfeld Adamič, LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

LZS je 28. 3. 2017 na svoji spletni strani pozvala druge nevladne organizacije in slovensko javnost, naj podprejo legitimne zahteve LZS za prekinitev »diktata kapitala« v škodo prostoživečih živali in gozdnih ekosistemov. Prvi odziv smo prejeli od naravovarstvene organizacije Lutra, d.o.o., ki ga objavljamo s privolitvijo avtorice. Podpore je pisno izrazilo tudi veliko posameznikov.

Uredništvo